

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ
การลงทะเบียนนุชชยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๒๐๑/๒๕๖๔

เรื่อง สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิมนุษยชน กรณีกล่าวอ้างว่าแนวทางปฏิบัติ
ตามประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานีไม่เป็นธรรม

ผู้ร้อง

ที่ ๑

ที่ ๒

ผู้ถูกร้อง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องทั้งสองได้ร้องเรียนต่ocommissioner คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๔๗/๒๕๖๓
ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ กล่าวอ้างว่า

ให้บริษัท

เข้าทำประโยชน์โดยการปลูกปาล์มในที่ดินราชพัสดุแปลงเลขที่

๘๘๙๙ เกือกเคียนชา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และต่อมาในปี ๒๕๕๗ สัญญาการอนุญาตสิทธิบัตร
สำนักงานนราธิบัณฑ์ที่สุราษฎร์ธานีจึงนำที่ดินแปลงดังกล่าวมาจดสรรโดยแบ่งเป็นอโກ ๒ ส่วน
ส่วนแรกให้ผู้ประกอบการทำประโยชน์ต่อไป ส่วนที่สองนำมาจดสรรให้ผู้เมืองที่ดินทำกินรับสิทธิเช่า
รายบุคคล อันเป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีต่อการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ผู้ร้องทั้งสอง
และพวกได้ยื่นขอความอนุเคราะห์อยู่อาศัยชั่วคราวและขอให้จดสรรที่ดินส่วนที่สองให้ผู้ร้องทั้งสอง
และพวกทำประโยชน์ โดยในชั้นแรกได้รับการอนุเคราะห์ให้อยู่อาศัยและเก็บเกี่ยวผลผลิตจากสวนปาล์ม
ชั่วคราว ส่วนการพิจารณาจดสรรที่ดินนั้นผู้ถูกร้องมีได้ดำเนินการด้วยความเป็นธรรม อีกทั้งยังประกาศ

/ให้ราชบูร...

ให้ราชฎรในพื้นที่พิพาทบางส่วนรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและให้ออกจากที่ดินแปลงดังกล่าวอีกด้วย ต่อมา เมื่อปี ๒๕๕๘ ผู้ร้องที่ ๒ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๖๑๙/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว ตามรายงานผลการตรวจสอบที่ ๔๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ แต่ปัจจุบันผู้ร้องยังมิได้รับการจัดสรรที่ดินเพื่อให้ทำประโยชน์ตามที่ยื่นคำขอต่อสำนักงานธนาคารก์พื้นที่สุราษฎร์ธานี อีกทั้งสิ่งก่อสร้างอาคารบ้านเรือนของราชฎรบางส่วนยังถูกเผาทำลายเพื่อขับไล่ให้ออกจากพื้นที่ ซึ่งผู้ร้องทั้งสองได้ร้องทุกข์ต่อ พนักงานสอบสวนประจำท้องที่แต่ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหา จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติกรรมตามที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินอันเกี่ยวเนื่องกับ สิทธิชุมชน ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ได้พิจารณา ประกอบเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานผลการตรวจสอบที่ ๔๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง สิทธิในการจัดการที่ดิน อันเกี่ยวนี้องกับสิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่าแนวทางการปฏิบัติตามประกาศ จังหวัดสุราษฎร์ธานีไม่เป็นธรรม

(๒) หนังสือของกรมธนาคารกรุงไทย ที่ กค ๐๓๗๘.๖๕/๑๕๒ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔ ถึง เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๓) หนังสือของผู้ร้องที่ กค ๐๓๗๘.๖๕/๑๘๐ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔ ถึง เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๔) หนังสือของผู้ร้องทั้งสอง ที่ พิเศษ ๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๔ ถึง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคำร้อง

(๕) หนังสือสถานีตำรวจนครบาลเคียนชา ที่ ตช ๐๐๒๓.(สภ).(๒๐)/๒๒๖๒ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔ ถึง เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๖) บันทึกการประชุมการรับฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ระหว่างกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับรองผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ [REDACTED] ณ ห้องประชุมเมืองคนดี ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๗) เอกสารสรุปความเป็นมาการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล แปลง บริษัท [REDACTED] ที่ผู้ถูกร้องนำส่งให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเมื่อวันที่ [REDACTED]

ณ ห้องประชุมเมืองคนดี ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๘) บันทึกการให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ของผู้ร้องที่ ๑ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้องทั้งสองฝ่ายผู้ถูกร้อง บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการตรวจสอบที่ ๘๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ แล้วข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า บริเวณที่พิพากษาเป็นที่ราชพัสดุที่บริษัท [REDACTED] ได้รับอนุญาตจากการป่าไม้ เนื้อที่ประมาณ [REDACTED] ไร่ และเมื่อวันที่ [REDACTED] บริษัทฯ สิ้นสุดการได้รับอนุญาต หรือหมดสัญญาสัมปทาน พื้นที่พิพากษาเป็นพื้นที่ป่าหมาย ปี ๒๕๔๙ ในการจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน [REDACTED] อำเภอเดینชา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื้อที่ [REDACTED] ตารางวา แยกเป็นพื้นที่ส่วนกลางเนื้อที่ [REDACTED] ตารางวา คงเหลือเนื้อที่ที่จะนำมาจัดสรรให้ราษฎร จำนวน [REDACTED] ตารางวา กลุ่มผู้ร้องทั้งสองเรียกร้องให้ผู้ถูกร้องนำที่ดินราชพัสดุแปลงบริษัท [REDACTED] มาจัดสรรให้กลุ่มผู้ร้องทั้งสองให้แล้วเสร็จอย่างเป็นธรรม โดยภายหลังจากวันหมดอายุสัมปทาน กรมธนารักษ์เห็นว่าเพื่อให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๖ และสอดคล้องกับแนวทางที่กรมธนารักษ์ให้ผู้ประกอบการรายอื่นๆ ที่ได้รับหนังสืออนุญาตจากการป่าไม้ ได้รับสิทธิการเข้าที่ดินราชพัสดุแปลงดังกล่าว โดยถือปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน และสามารถนำที่ราชพัสดุมาจัดให้ราษฎรผู้ยากไร้เมื่อที่ดินทำกินให้ได้รับสิทธิการเข้าได้ จึงขอให้ผู้ถูกร้อง จัดสรรที่ดินโดยแบ่งเป็นสองส่วนส่วนที่หนึ่งให้ผู้ประกอบการก่ออิฐฯ [REDACTED] ได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ครึ่งหนึ่ง ส่วนที่สองให้นำไปจัดให้ราษฎรผู้ยากไร้เมื่อที่ดินทำกินได้รับสิทธิการเข้ารายละไม่เกิน ๑๐ ไร่ (รายละเอียดตามหนังสือของกรมธนารักษ์ ที่ กค ๐๓๐๕/๖๗๔๑ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ที่มีถึงผู้ถูกร้อง) หลังจากนั้นผู้ถูกร้องได้ตั้งคณะกรรมการจัดทำที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อพิจารณาเรื่องกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ที่ดินราชพัสดุ ตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) การดำเนินการได้มีการร่วมด้วยฝ่ายที่ดินทำกินได้รับสิทธิการเข้ารายละไม่เกิน ๑๐ ไร่ แต่ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยึดอำนาจการปกครองรัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ อนุมัติในหลักการการจัดสรรที่ดินดังกล่าวให้ที่ดินโดยเร็ว

/เป็นไปตาม...

๒ รายงานผลการตรวจสอบที่ ๘๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง สิทธิในการจัดการที่ดินอันเกี่ยวนโยบายสิทธิมนุษยชน กรณีกล่าวอ้างว่าแนวทางการปฏิบัติตามประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานีไม่เป็นธรรม สรุปได้ว่า ไม่มีการกระทำการหรือละเลยการกระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ส่วนกรณีที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีประกาศเมื่อปี ๒๕๔๙ ให้ชาวบ้านออกจากพื้นที่นั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีข้อสังเกตไปยังจังหวัดสุราษฎร์ธานีว่า ควรหาแนวทางยุติข้อขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชาวบ้านโดยเร็วโดยขอให้พิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบและเร่งรัดการจัดสรรที่ดินโดยเร็ว

เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) กล่าวคือ จัดให้ชุมชนในลักษณะ เป็นแปลงรวม การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐในลักษณะกลุ่มหรือชุมชน

ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ปรับแนวทางการจัดสรรที่ดินตาม นโยบายของรัฐบาล ซึ่งได้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) และจัดให้มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี (คทช.จ.สภ.) ต่อมาผู้ถูกร้องได้ออกประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๒ ฉบับ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การรับแจ้งรายชื่อผู้เข้ารับการจัดที่ดินทำกินโดยใช้พื้นที่ราชพัสดุ ให้ยื่นซื่อ ณ สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สุราษฎร์ธานีตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม – ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ ในวัน และเวลาราชการ และประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับที่ ๒ เรื่องกำหนดคุณสมบัติของผู้ได้รับ การจัดที่ดิน โดยมีสาระสำคัญว่าผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินจะต้องอยู่ในห้องที่จะจัดที่ดินหรือใกล้เคียง ซึ่งจะต้องมีถาวรที่อยู่ในห้องที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ที่จะมีการจัดที่ดินตามลำดับโดยต้องมีชื่อยู่ใน ทะเบียนบ้านก่อนวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ต่อมา คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ โดยสำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานีในฐานะเลขานุการ คณะกรรมการจัดที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี รายงานต่อที่ประชุมว่า ในพื้นที่แปลง บริษัท [REDACTED]

[REDACTED] ได้พิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอจัดที่ดินเรียบร้อยแล้ว และอำเภอเคียนชาจัดประชุมประชาชน ทั้ง ๓๘ หมู่บ้าน ใน ๔ ตำบล จำนวน ๑,๐๘๔ ราย และเสร็จเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๒ จนกระทั่ง คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่องการตั้ง คณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์การจัดที่ดินทำกินในชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล จนมีการตั้ง คณะกรรมการชุดตั้งกล่าว ตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ ๕๐๕๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๐ กรกฏาคม ๒๕๖๒

หลังจากนั้น เมื่อมีพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทำให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติมีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ แต่งตั้ง คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานีชุดใหม่ โดยหลังจากนี้ได้มีการประชุม อีก ๒ ครั้ง กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๙ กรกฏาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ และเมื่อคัดเลือก ผู้มีคุณสมบัติผู้ที่ได้รับการจัดสรรแล้ว คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จัดทำประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ พร้อมกับมอบหมายให้สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สุราษฎร์ธานีเตรียมพื้นที่ส่งมอบต่อให้คณะกรรมการส่งเสริม พัฒนาอาชีพและการตลาด จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำไปเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปการสาธารณูปโภค และส่งมอบพื้นที่ต่อให้กับกลุ่มราษฎรผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินจาก คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานีต่อไป หลังจากนั้นมีการประชุมเรื่องหลักเกณฑ์การจัดที่ดินเรื่อยมา กระทั่งได้ข้อสรุปในการประชุม คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฏาคม ๒๕๖๔ เท็นขوبให้แบ่งสัดส่วนการจัดที่ดิน โดยแบ่งที่ดินทั้งหมดออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่หนึ่งร้อยละ ๕๐ ให้ผู้ประกอบการ ส่วนที่สองร้อยละ ๕๐ มาจัดสรรให้แก่กลุ่มองค์กรและประชาชนในพื้นที่ โดยในส่วนนี้แบ่งย่อยออกเป็นร้อยละ ๕๐ ให้จัดสรร ที่ดินให้แก่คุณในพื้นที่ และอีกร้อยละ ๖๐ จัดสรรให้แก่กลุ่มองค์กร โดยแต่ละอำเภอได้ส่งรายชื่อที่ผ่าน การประชุมประชามติ ๓,๐๖๕ ราย จากทั้งหมด ๖,๔๐๖ ราย และหลังจากได้รับรายชื่อ ๓,๐๖๕ ราย นี้แล้ว สำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะส่งรายชื่อให้หน่วยงานต่อไปนี้ดำเนินการสอบสวนการถือครองที่ดิน ได้แก่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมธนารักษ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมทรัพยากรทางทะเล

และชายฝั่ง และกรมที่ดิน ซึ่งล่าสุดในการประชุม คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔ มีมติให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ขอรับการจัดที่ดินทำกินจำนวน ๕,๐๐๐ ราย [REDACTED]

ทั้งนี้ กรณีตามคำร้องในประเด็นเกี่ยวกับการจัดที่ดินที่ราชพัสดุแปลงหมายทะเบียนที่ [REDACTED] ให้แก่ผู้ร้องทั้งสองกับพวกร่วมคำร้องนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เคยพิจารณาแล้วตามรายงานผลการตรวจสอบที่ ๘๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง สิทธิในการจัดการที่ดิน อันเกี่ยวนেื่องกับสิทธิมนุษยชน กรณีกล่าวอ้างว่าแนวทางการปฏิบัติตามประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานีไม่เป็นธรรม โดยมีข้อสังเกตไปยังผู้ถูกร้องว่าควรหาแนวทางยุติข้อขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชาวบ้านโดยเร็ว

สำหรับประเด็นเรื่องการรือถอน เผาและทำลายบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างนั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ ๕ ถึง ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓ โดยมีรายละเอียดดังนี้ว่าเจ้าของทรัพย์สินและสิ่งปลูกสร้างที่ถูกทำลายปรากฏตามเอกสารของผู้ร้องฉบับลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๔ ซึ่งผู้ร้องให้ข้อมูลกับพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทางโทรศัพท์เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ว่า มีการทำลายทรัพย์สินและสิ่งปลูกสร้างจริงตามภาพถ่ายที่ส่งมา แต่ผู้ร้องไม่ทราบว่ากลุ่มบุคคลที่เข้ามาทำลายนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือกลุ่มบุคคลใด จึงต้องการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตรวจสอบและให้ความเป็นธรรมเพื่อหาสาเหตุผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีให้ด้วย

กรณีมีปัญหาต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในกรณีการจัดการข้อพิพาทเรื่องการจัดสรรที่ราชพัสดุแปลงหมายทะเบียนที่ [REDACTED] ให้แก่ผู้ร้องทั้งสองกับพวกร่วม และกรณีมีกลุ่มบุคคลเข้าไปรือถอนทำลายทรัพย์สินของผู้ร้องทั้งสองกับพวกรหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐^๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวโดยจัดให้ประชาชน / มีที่อยู่...

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๗๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้เป็นสุ่มเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

ฯลฯ

ฯลฯ

ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

มาตรา ๗๒ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๒) จัดให้มีการวางแผนเมืองที่ดีและบังคับการให้เป็นไปตามแผนเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

(๓) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถที่ทำกินได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

ฯลฯ

ฯลฯ

มีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และรัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน โดยจัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำการได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ตามคำร้องเป็นกรณีพิพากษาเรื่องการจัดสรรที่ดินที่กำหนดในที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขที่ เปียนที่ [REDACTED] ซึ่งเดิมบริษัท [REDACTED] ได้ครอบครอง และอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี (คทช.จ.สภ.) ซึ่งต่อมาเมื่อกลุ่มบุคคลเข้าไปรื้อถอน และทำลายทรัพย์สินของผู้ร้องทั้งสองกับพวกร กรณีที่ต้องพิจารณา มี ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่งมีว่า ผู้ถูกร้องดำเนินการจัดที่ดินในแปลงพิพากษาอย่างไม่เป็นธรรมหรือไม่ เห็นว่า จากการประชุมร่วมกันระหว่างกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ผู้ร้องที่ ๒ [REDACTED]

[REDACTED] ผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ [REDACTED] นัด กสม. ได้สอบถามผู้ร้องที่ ๒ ว่า ภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงการจัดที่ดินที่ดินในรูปแบบของ คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ร้องที่ ๒ และราชภูร [REDACTED]

[REDACTED] ได้ดำเนินการแจ้งความประสงค์หรือแจ้งความจำนาในการขอใช้ประโยชน์ในแปลงที่ดินพิพากษาอีกเป็นครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๗ มีนาคม – ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ รวมทั้งได้เข้าร่วมการประชุมประชาคมกับอำเภอเคียนชาติที่ผู้ถูกร้องได้ประกาศแจ้งที่อำเภอหรือสำนักงานที่ดินหรือไม่ ซึ่งผู้ร้องที่ ๒ แจ้งว่า ตนไม่ได้ไปแจ้งความจำนาหรือเข้าไปร่วมประชาคมดังกล่าวด้วย เนื่องจากผู้ร้องที่ ๒ และราชภูร [REDACTED]

[REDACTED] เข้าใจว่า การแจ้งความประสงค์ในครั้งแรกเป็นการยืนยันการใช้สิทธิดังกล่าวถูกต้องแล้ว อีกทั้งหน่วยงานของรัฐไม่ได้ติดต่อหรือประสานงานมายังผู้ร้องทั้งสองกับราชภูร [REDACTED]

[REDACTED] ส่วนผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งว่า ผู้ถูกร้อง ธนากรษ พื้นที่สุราษฎร์ธานี และสำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีการประชุมกับตัวแทนชาวบ้านเป็นระยะ ทั้งได้มีการประกาศแจ้งเตือนเรื่องกระบวนการจัดสรรที่ดิน หรือแม้แต่การลงพื้นที่พิพากษาของธนากรษ พื้นที่สุราษฎร์ธานี ที่ต้องใช้บประมาณไปเป็นจำนวนมาก แต่ผู้ร้องทั้งสองกับพวกรไม่ได้เข้ามาติดต่อหรือขอทราบความคืบหน้าจากผู้ถูกร้องหรือตัวแทนคณะทำงานภาคประชาชนเลย และจากคำชี้แจงตามหนังสือของผู้ถูกร้อง ที่ กค ๑๓๑๘.๖๔/๑๙๐๓ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔ และหนังสือของกรมธนากรษ ที่ กค ๑๓๑๘.๖๔/๑๕๒ ลงวันที่๓ มกราคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องกำลังดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนในที่ดินพิพากษาโดยตลอด สังเกตได้จากการที่ผู้ถูกร้องได้จัดประชุมเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติ และเร่งรัดการส่งมอบพื้นที่ให้แก่ผู้ได้รับการจัดสรรตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีการจัดประชุมอย่างน้อย ๓ ครั้ง ได้แก่ การประชุมเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ การประชุมเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และ การประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้ร้องทั้งสองกับพวกรจะยังไม่ได้รับการจัดสรรที่ดินในแปลงพิพากษา ผู้ถูกร้องโดย คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็ยังมีมติในการประชุม คทช.จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔ ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรวจสอบคุณสมบัติของราชภูร [REDACTED]

[REDACTED] ของผู้ร้องทั้งสองด้วยแล้ว จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นได้ว่า กรณีตามคำร้องของผู้ร้องทั้งสองนี้ยังไม่อาจชัดได้ว่า ผู้ถูกร้องดำเนินการจัดที่ดินในแปลงพิพากษาอย่างไม่เป็นธรรม ในกรณีการจัดการข้อพิพาทเรื่องการจัดสรรที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขที่ เปียนที่ [REDACTED] ให้แก่ผู้ร้องทั้งสองกับพวกร เนื่องจากกระบวนการจัดที่ดินยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคล หรือหากว่าผู้ร้องทั้งสองกับราชภูรตัดสิทธิในการขอเข้าทำประโยชน์

ในที่ดินแปลงพิพานนี้ก็มีได้หมายความว่า ผู้ร้องทั้งสองกับพวกจะถูกตัดสิทธิในการแจ้งขอทำประโยชน์ ในที่ดินแปลงอื่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากผู้ถูกร้องได้แจ้งในที่ประชุมเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ แล้วว่า ยังมีที่ดินที่กำลังอยู่ระหว่างการจัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีอีกหลายแปลง ดังนั้น จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำการหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อผู้ร้องทั้งสองกับพวกในประเด็นนี้

ประเด็นที่สองมีว่า มีกลุ่มบุคคลเข้าไปเเพการทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างของผู้ร้องทั้งสอง กับพวกหรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องทั้งสองอ้างว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ ๕ - ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓ โดยมีรายละเอียดซึ่งเจ้าของทรัพย์สินและสิ่งปลูกสร้างที่ถูกทำลายปรากฏตามเอกสารของผู้ร้องทั้งสอง ฉบับลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๔ ซึ่งผู้ร้องที่ ๑ ได้ให้ข้อมูลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติทางโทรศัพท์เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ยืนยันว่า มีกลุ่มบุคคลเข้าไปทำลาย ทรัพย์สินและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างจริงตามภาพถ่ายที่ส่งมา แต่ไม่ทราบว่ากลุ่มบุคคลที่เข้ามาทำลายเป็นใคร แต่จากการซึ่งแจงข้อเท็จจริงตามหนังสือของสถานีตำรวจนครบาลเดียง札 ที่ ๑๗ ๐๐๒๓.(สภ).(๒๐)/๑๗๖๒๗ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔ สรุปว่า ได้มอบหมายให้ฝ่ายสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงโดยสืบสวนและ สอนปากคำบุคคลที่ทราบข้อมูลและอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว [REDACTED] แจ้งว่า ในช่วงระหว่าง วันที่ ๕ - ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓ ไม่มีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ทั้งนี้ จากพยานหลักฐานที่ปรากฏต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้วเชื่อได้ว่า มีการทำลายรื้อถอนทรัพย์สิน และสิ่งปลูกสร้างของผู้ร้องทั้งสองกับพวกในพื้นที่พิพาน ท้องที่ [REDACTED] อำเภอเดียง札 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จริง แต่พยานหลักฐานที่ตรวจสอบได้ยังไม่อาจชี้ชัดได้ว่า บุคคลในกลุ่ม หรือฝ่ายใดเป็นผู้กระทำการดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม การทำลายทรัพย์สินและสิ่งปลูกสร้างตามกรณี ที่เกิดขึ้นนี้ ย่อมถือเป็นการละเมิดต่อสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและ คุ้มครองไว้ จึงถือเป็นหน้าที่ของผู้ถูกร้องและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีหน้าที่ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในพื้นที่ โดยจะต้องดำเนินการไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสืบสวนสอบสวนหาผู้กระทำพิมพ์มาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมต่อไป

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า จากการ ตรวจสอบยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำการหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อผู้ร้องทั้งสองกับพวก จากกรณีการจัดการข้อพิพานในการจัดสรรที่ราชพัสดุ แปลงหมายเลขทะเบียน ที่ [REDACTED] และกรณีการทำลายรื้อถอนทรัพย์สินและสิ่งปลูกสร้างของผู้ร้องทั้งสองกับพวกแต่อย่างใด [REDACTED]

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า ข้อพิพานที่เกี่ยวกับที่ดิน ระหว่างหน่วยงานของรัฐ เอกชนที่ได้รับสัมปทาน และราชภูมิที่ประสงค์ขอรับจัดสรรที่ดินทำกิน เป็นปัญหา ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อสิทธิในที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินของประชาชน และมีผลโดยอ้อมไปสู่สิทธิและ เสรีภาพด้านอื่น ๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย สิทธิในการได้รับบริการสาธารณูปโภค ขั้นพื้นฐานจากรัฐ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และถือเป็นหน้าที่และแนวโน้มนโยบายของรัฐ ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิเช่นว่านี้ ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงเห็นควรเสนอแนวทางการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ๔.๑ ให้ผู้ถูกร้องเร่รักกระบวนการจัดสรรที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ [REDACTED] ให้แก่ผู้ร้องทึ้งสองกับพวกรหรือราชภูมิที่มีการยื่นความจำนง ซึ่งหากไม่มีรายชื่อในการจัดสรรที่ดินแปลงพิพากษานี้ก็ขอให้ผู้ถูกร้องจัดหาที่ดินแปลงอื่น ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้แก่ราชภูมิที่ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติเพื่อให้ได้รับการจัดสรรที่ดินในลำดับต่อไปด้วย และให้ผู้ถูกร้องอำนวยความสะดวกในการให้ผู้ร้องทึ้งสองกับพวกรเข้าไปตรวจสอบรายชื่อให้แน่ชัดว่า มีชื่อของราชภูมิ [REDACTED] อยู่ในกระบวนการที่รอการตรวจสอบคุณสมบัติตามที่ผู้ถูกร้องแจ้งไว้หรือไม่
- ๔.๒ ให้ตัวรวจภูมิจังหวัดสุราษฎร์ธานีและสถานีตัวรวจภูมิเดินทางสืบสวนสอบสวนหาผู้กระทำความผิดกรณีที่มีกลุ่มบุคคลเข้าไปทำลาย รื้อถอนทรัพย์สินและสิ่งปลูกสร้างของกลุ่มผู้ร้องทึ้งสองกับพวกรในพื้นที่พิพากษา [REDACTED] อำเภอเดียนชา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดและดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๔๒/๒๕๖๔ (๒๗) เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ จึงมีมติว่า กรณีตามคำร้องนี้ยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามข้อ ๔.๑ และ ๔.๒ ของรายงานนี้ ต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ผู้ถูกร้อง) ตัวรวจภูมิจังหวัดสุราษฎร์ธานี และสถานีตัวɂรวจภูมิเดินทาง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
นางปริดา คงแป้น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
นางสาวศยาดา ไกยูรวงศ์
นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช
นายวสันต์ ภัยหลีกสี

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อนุมัติ